

Kraków, 4 maja 2026 roku

Dr hab. Marek A. Dąbrowski, prof. UEK
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie
Kolegium Ekonomii i Finansów
Katedra Makroekonomii
ul. Rakowicka 27, 31-510 Kraków

**Recenzja osiągnięć naukowych oraz aktywności naukowej w postępowaniu
habilitacyjnym doktora Grzegorza Górniewicza**

1. Uwagi wstępne

Podstawę prawną niniejszej recenzji stanowi ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1571 ze zmianami; dalej: ustawa), uchwała Rady Naukowej Dyscypliny Ekonomia i Finanse Federacji Naukowej WSB-DSW Merito z dnia 17 lutego 2026 r. w sprawie komisji habilitacyjnej w postępowaniu habilitacyjnym dr. Grzegorza Górniewicza i informacja od Przewodniczącej Rady Naukowej Dyscypliny Ekonomia i Finanse Federacji Naukowej WSB-DSW Merito Prof. dr. hab. Wiesławy Przybylskiej-Kapuścińskiej z dnia 17 lutego 2026 r. o powołaniu komisji habilitacyjnej.

Celem niniejszej recenzji jest ocena wypełnienia przez Habilitanta warunków, jakie w ustawie sformułowano w odniesieniu do osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego. W szczególności przedmiotem recenzji jest dokonanie oceny dorobku naukowego Habilitanta pod kątem ustalenia, czy obejmuje on osiągnięcia naukowe stanowiące znaczny wkład w rozwój dyscypliny ekonomia i finanse (art. 221 ust. 8 ustawy).

Recenzję sporządzono na podstawie otrzymanej dokumentacji postępowania habilitacyjnego, która obok wniosku Habilitanta obejmowała:

1. autoreferat,
2. dokument potwierdzający posiadanie stopnia doktora nauk ekonomicznych,
3. wykaz osiągnięć naukowych,
4. monografię pt. „Zarządzanie długiem publicznym w krajach Unii Europejskiej w okresach zaburzeń wzrostu gospodarczego w XXI wieku”.

Przedstawiona dokumentacja jest kompletna i stanowi wystarczającą podstawę do sporządzenia recenzji w postępowaniu habilitacyjnym.

2. Podstawowe informacje o Habilitancie i ocena spełnienia kryterium formalnego

Kariera naukowa Habilitanta była realizowana w trzech instytucjach: Wyższej Szkole Bankowej w Toruniu (1999-2011), Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (do 2005 Akademia Bydgoska im. Kazimierza Wielkiego) (2000-2016) oraz w Uniwersytecie WSB Merito w Gdańsku (wcześniej: Wyższa Szkoła Bankowa w Gdańsku) (od 2016 r.).

Dr Grzegorz Górniewicz uzyskał stopień doktora na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „Zadłużenie zagraniczne Polski na tle wybranych krajów rozwijających się”, którą przygotował pod kierunkiem prof. UMK dr. hab. Jana Wiśniewskiego. Stopień został nadany 29 marca 2000 r. uchwałą Rady Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Tym samym Habilitant spełnia formalny wymóg posiadania stopnia doktora (art. 219 ust. 1 pkt 1 ustawy).

3. Ocena osiągnięć naukowych

Jako osiągnięcie naukowe będące podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy) wskazano monografię naukową pt. „Zarządzanie długiem publicznym w krajach Unii Europejskiej w okresach zaburzeń wzrostu gospodarczego w XXI wieku”, która została wydana przez CeDeWu Sp. z o.o. w Warszawie w 2025 r. (ISBN: 978-83-8102-903-2) (zob. wniosek z dnia 28 stycznia 2025 r. o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego).

Ocenę osiągnięć naukowych podzielono na część dotyczącą ww. monografii, tj. osiągnięć naukowych, które wskazano w dokumentacji jako spełniające przesłanki art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy, oraz część zawierającą syntetyczną ocenę pozostałego dorobku publikacyjnego.

A. Ocena monografii naukowej

Przedłożona do oceny monografia została wydana przez wydawnictwo CeDeWu Sp. z o.o. w 2025 r. Wydawnictwo to zostało ujęte w ministerialnym wykazie wydawnictw publikujących

recenzowane monografie naukowe i posiada tzw. unikatowy identyfikator wydawnictwa. Tym samym oceniana monografia spełnia formalny warunek zapisany w art. 219 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy.

Dokonując merytorycznej oceny osiągnięć naukowych, na który składa się monografia naukowa, warto wskazać kilka jej cech. Po pierwsze, monografię poświęcono aktualnemu i ważnemu z ekonomicznego punktu widzenia tematowi badawczemu. Aktywne wykorzystanie polityki fiskalnej w reakcji na światowy kryzys finansowy doprowadziło do renesansu zainteresowania badaniami nad konsekwencjami antykryzysowej polityki stabilizacyjnej, w tym nad długiem publicznym. Monografia wpisuje się w ten nurt badań.

Po drugie, monografii nadano poprawną strukturę. Obejmuje ona sześć rozdziałów, wstęp i zakończenie (konkluzje) oraz bibliografię, spisy tabel i rysunków, aneks. Dwa pierwsze rozdziały poświęcono kwestiom terminologicznym i teoretycznym. W rozdziale pierwszym zdefiniowano podstawowe pojęcia oraz przedstawiono cele i instrumenty zarządzania długiem publicznym. W rozdziale drugim zdefiniowano kategorię efektywności zarządzania długiem publicznym, opisano wymiary tej efektywności oraz przedstawiono trzy modele zarządzania długiem wraz z ich mocnymi i słabymi stronami. Rozdziały trzeci i czwarty mają charakter empiryczny. Rozdział trzeci zawiera opis pięciu epizodów kryzysowych, natomiast w rozdziale czwartym przedstawiono przebieg kryzysu zadłużeniowego w pięciu krajach strefy euro na początku drugiej dekady XXI w. oraz stan zadłużenia publicznego w Polsce. Rozdział piąty poświęcono wyjaśnieniu roli Międzynarodowego Funduszu Walutowego (MFW) i Unii Europejskiej (UE) we wspieraniu krajów w zarządzaniu długiem publicznym, w tym ramy prawne krajowej polityki fiskalnej nakładane przez regulacje unijne. W rozdziale szóstym przeprowadzono analizę danych opisujących dług publiczny w krajach UE (wielkość, struktura, termin wymagalności, instrumenty), a także dokonano oceny granicy zadłużenia w Polsce.

Po trzecie, monografia zawiera pięć hipotez badawczych oraz pięć pytań badawczych (s. 9-10). Z punktu widzenia czytelnika zapewne lepszym rozwiązaniem byłoby posłużenie się jedynie pytaniami badawczymi, ponieważ hipotezy wydają się być zbyt ogólne (zob. uwagi niżej). Warto podkreślić, że zaletą monografii jest odniesienie się w części końcowej do wszystkich pytań badawczych (s. 193-199).

Po czwarte, na tle całej monografii wyróżniają się rozdziały czwarty i piąty. Dwa pierwsze rozdziały mają bowiem w znacznej mierze charakter podręcznikowy, a rozdział trzeci nie tyle identyfikuje zaburzenia wzrostu gospodarczego, co zawiera ich opis. Z kolei

przeprowadzona w rozdziale szóstym analiza budzi istotne wątpliwości (zob. niżej). Rozdział czwarty w części dotyczącej pięciu krajów strefy euro zawiera natomiast opis przebiegu kryzysu zadłużeniowego i podejmowanych działań. Ma charakter faktograficzny. Z kolei mocną stroną rozdziału piątego jest uporządkowanie instrumentów pożyczkowych stosowanych przez MFW oraz rozwiązań prawno-instytucjonalnych odnoszących się do polityki fiskalnej krajów członkowskich UE.

Przedstawiona do oceny monografia naukowa posiada także słabe strony, do których należy zaliczyć sześć istotnych kwestii. Po pierwsze, mimo podjęcia ważnego tematu, monografia jest słabo osadzona w literaturze przedmiotu. Zarówno w bibliografii, jak i w autoreferacie zabrakło odniesienia do nowszej literatury przedmiotu, w tym badań prowadzonych tak przez polskich naukowców (np. Mackiewicz-Łyziak i Łyziak, 2019; Stanek, 2019; Uryszek, 2020), jak i zagranicznych (np. Blanchard, 2022; Abbas, Pienkowski i Rogoff, 2019)¹.

Po drugie, postawione we wstępie hipotezy badawcze budzą istotne wątpliwości. Hipotezy H1 i H2 wydają się być oczywiste i jako takie nie wymagają badania. Szkoda, że nie zastanowiono się nad istnieniem wiarygodnej hipotezy alternatywnej w odniesieniu do H1. Hipoteza H2 jest dodatkowo zbyt ogólna i nie wyjaśnia, o jaki związek chodzi. Hipotezy H3 i H4 są wolne od tej wady, ale warto było je sformułować w sposób bardziej interesujący, np. wskazując w hipotezie H3 na to, że krajowe instytucje finansowe są istotniejsze niż jakiś inny czynnik lub ich grupa, a w hipotezie H4 konfrontując znaczenie wzrostu gospodarczego z innymi czynnikami oddziałującymi na skuteczność działań w ramach zarządzania długiem publicznym. Hipoteza H5 jest wadliwa, ponieważ została zapisana w trybie przypuszczającym, a dodatkowo nie podano warunków skuteczności działań.

Po trzecie, na tle hipotez znacznie lepiej prezentują się pytania badawcze (s. 10), być może z wyjątkiem pytania nr 2, ponieważ odpowiedź na nie wymaga jedynie odpowiedniego zestawienia danych. Jak zaznaczono wyżej, pozytywnie należy ocenić to, że odpowiedzi na wszystkie pytania badawcze zostały zamieszczone w zakończeniu. Lektura tej części monografii ujawnia jednak dwie istotne słabości pracy. Pierwsza polega na pomieszaniu pojęć. Zamiast otrzymać odpowiedzi na postawione pytania, czytelnik zadaje sobie kolejne pytania. Na przykład: (1) czy „polityka monetarna i interwencje banków centralnych” bądź „wsparcie z funduszy międzynarodowych...” to „strategie zarządzania długiem publicznym”, jak

¹ Dobrze, że przynajmniej w autoreferacie uwzględniono znaną pracę Reinhart i Rogoffa (2009).

stwierdzono w odpowiedzi na pytanie nr 1 (s. 194), czy raczej „czynniki”, od których zależy skuteczność strategii, co z kolei wynika z odpowiedzi na pytanie nr 2 (s. 195); (2) dlaczego kilka wymienionych na s. 194 „strategii” jest jednocześnie traktowanych jako „narzędzia i mechanizmy zarządzania długiem” (s. 196). Trudno jest zrozumieć, dlaczego w tak ważnej części pracy doszło do pomieszania pojęć. Druga słabość polega na tym, że odpowiedzi na postawione pytania są ogólne i niewiele wnoszą do stanu wiedzy. Przykładowo, z odpowiedzi na pytanie nr 2 czytelnik dowie się, że w czasie kryzysów światowych (np. światowy kryzys finansowy, kryzys zadłużeniowy w strefie euro) nastąpił wzrost długu publicznego. Z kolei odpowiedź na pytanie nr 3 ogranicza się do listy czynników, które miały wpływ na „skuteczność polityki zarządzania długiem publicznym w krajach UE” (s. 195) bez wskazania, które z tych czynników były istotniejsze, a które mniej istotne.

Po czwarte, warstwa teoretyczna monografii jest bardzo skromna. W autoreferacie zaznaczono, że „[w]ażną kwestią jest określenie bezpiecznego długu publicznego” (autoreferat, s. 20) i takie zadanie w odniesieniu do Polski realizowano w ramach badań ilościowych zawartych w monografii (autoreferat, s. 22). Od strony teoretycznej zastosowane podejście sprowadza się do analizy międzyokresowego ograniczenia budżetowego (mimo że w pracy nie użyto tego określenia) postaci $f_t = \gamma f_{t-1} + \gamma d_{t-1}$, gdzie $\gamma = \frac{1}{1+g}$, przy założeniu, że deficyt budżetowy pozostaje w stałej relacji do PKB. Pomijając drobne defekty zapisu², poważne wątpliwości budzi kilka kwestii. Pierwsza dotyczy rozumienia kategorii „dopuszczalna granica długu”. Z ujęcia zastosowanego w monografii można wnioskować, że chodzi o rozwiązanie szczególne równania różnicowego. Tak mechaniczne ujęcie nie wydaje się być poprawne, a w każdym razie pomija literaturę poświęconą stabilności fiskalnej (*fiscal sustainability*), np. ważne prace Bohna (1998, 2007).

Druga wątpliwość dotyczy założenia, że deficyt budżetowy pozostaje w stałej relacji do PKB (równanie (1), s. 175). Deficyt obejmuje płatności odsetkowe, które pozostają poza sferą decyzji podejmowanych w ramach polityki fiskalnej. Tę ostatnią opisuje deficyt pierwotny. Z tego względu założeniem, które pozwoliłoby oddzielić w symulacjach możliwe dostosowania polityki fiskalnej od czynników zewnętrznych, byłoby przyjęcie, że to deficyt pierwotny w relacji do PKB jest stały. Można by wówczas wyznaczyć zmianę polityki fiskalnej potrzebną do ustabilizowania wskaźnika długu na określonym poziomie.

² Np. niejednolite oznaczenie stopy procentowej w równaniu (2) na s. 175, niespójność wyniku równania znajdującego się między równaniami (2) i (3) z równaniem (3) na s. 175.

O ile opisana wyżej wątpliwość odnosi się do niestandardowego w literaturze założenia i braku wyjaśnienia tej rozbieżności (w szczególności jego ewentualnych przewag), to kolejna kwestia jest dużo istotniejsza, ponieważ podważa wyniki przeprowadzonej analizy empirycznej. Chodzi mianowicie o przyjęcie, że „nie było żadnego długu początkowego” (s. 174). Założenie można by pewnie tłumaczyć chęcią uproszczenia analizy w części teoretycznej (podrozdział 6.2), ale rzutuje ono na wyniki części empirycznej (podrozdział 6.3), przy czym czytelnik nie jest o tym poinformowany. Problem polega na tym, że analizując międzyokresowe ograniczenie budżetowe przy przyjętych założeniach podano jedynie część rozwiązania odpowiedniego równania różnicowego, pomijając w równaniu (5) (s. 175) komponent $\frac{1}{(1+g)^t}f_0$. Ten defekt ma przynajmniej dwa niepożądane następstwa. Pierwsze polega na tym, że zmienna f_t niekoniecznie musi być rosnąca w czasie (wbrew tezie na s. 178) (pominięty komponent maleje w czasie), natomiast jej trajektoria jest zbieżna do stanu tzw. równowagi międzyokresowej (rozwiązania szczególnego)³. Drugie, istotniejsze następstwo polega na tym, że wyniki typu $f(2) = 0,09$ (s. 181) są niepoprawne, ponieważ pomijają początkowy poziom zadłużenia. Zastanawiające jest, że nie postawiono pytania o to, jak otrzymane wyniki pasują do danych. Na przykład, skoro wspomniany wynik $f(2) = 0,09$ oznacza, że wskaźnik długu wynosi 9,0% PKB w 2020 r., to jak się to ma do podanego w tabeli 14 wskaźnika wynoszącego 57,2% PKB?

Po piąte, warstwa metodologiczna przeprowadzonych w rozdziale szóstym badań także nasuwa istotne wątpliwości. Przedstawiono je w punktach:

1. W rozdziale sformułowano prognozy relacji długu publicznego do PKB dla krajów UE (rysunek 6) oraz oszacowano kilka wariantów „dopuszczalnej granicy długu publicznego” Polski (podrozdział 6.3). Poważną słabością przeprowadzonych badań jest brak jakiegokolwiek informacji o niepewności związanej z wyznaczonymi prognozami, np. przedziałów ufności prognozy.
2. Druga słabość polega na badaniu scenariuszy bazujących na prognozach: „średniej”, „optymistycznej”, „pesymistycznej” (zob. np. s. 179). Takie podejście zupełnie pomija korelacje między użytymi w symulacjach zmiennymi a oraz g , co jest szczególnie istotne w odniesieniu do scenariuszy bazujących na dwóch skrajnych prognozach. Dodatkowo należałoby uwzględnić korelacje tych zmiennych ze stopą procentową (w monografii nie wyjaśniono ani tego, że powinna to być realna stopa procentowa, ani

³ Analogicznie zmienna h_t niekoniecznie musi być malejąca (wbrew tezie na s. 182); jest natomiast zbieżna.

skąd wzięto jej wartości i dlaczego różnią się w różnych w symulacjach, np. na s. 183 i 191).

3. Kolejna wątpliwość polega na wykorzystaniu danych rocznych tak, jakby to były dane opisujące dekady, co zresztą otwarcie przyznano, argumentując, że postąpiono tak „[d]la uproszczenia” (s. 181). Dotyczy to w szczególności rocznej stopy wzrostu gospodarczego, którą zastosowano do opisu okresów dziesięcioletnich (s. 180 i in.). Tego rodzaju „uproszczenie” wypaczyło wyniki. Staranniejsze uwzględnienie tej kwestii znacznie zmieniłoby wnioski dotyczące np. szybkości zbieżności.
4. Czwarta wątpliwość dotyczy interpretacji wyników typu $f(\infty) = 4,75$ (s. 181) lub $f(\infty) = 51$ (s. 190). W świetle przyjętego zapisu oznaczałoby to wskaźnik długu wynoszący 475% PKB lub 5100% PKB⁴. Jest zastanawiające, dlaczego tego rodzaju wyniki nie skłoniły do przemyślenia metody badania. Przecież nawet gdyby zniesione zostały prawno-instytucjonalne ograniczenia opisane w rozdziale piątym monografii, to sfinansowanie tak wysokiego zadłużenia nie byłoby możliwe ze względu na wymagania stawiane państwom-dłużnikom przez wierzycieli.

Po szóste, spójność konstrukcyjna całej monografii została zachwiana niesymetrycznym potraktowaniem krajów UE. Praca została poświęcona „krajom Unii Europejskiej”, na co wskazuje nie tylko tytuł, ale znaczna część monografii. Jednocześnie analizę „dopuszczalnej granicy długu publicznego” ograniczono wyłącznie do Polski. Natychmiast nasuwa się pytanie o to, dlaczego pominięto inne kraje. Na przykład, czemu miał służyć faktograficzny opis przebiegu kryzysu w krajach PIIGS? Czy doświadczenia tych krajów pozwalają sformułować jakieś wnioski odnośnie do dopuszczalnej (bezpiecznej) granicy zadłużenia? Czy zastosowanie przyjętej w monografii metody pozwoliłoby na identyfikację problemu nierównowagi fiskalnej w tych krajach? Monografia nie jest niestety pomocna w udzieleniu odpowiedzi na tego rodzaju pytania i przerzuca to zadanie na czytelnika.

Podsumowując merytoryczną ocenę, należy zauważyć, że tytuł monografii sugeruje, iż wkład do dyscypliny ekonomia i finanse mógłby polegać na zbadaniu, jakie strategie zarządzania długiem publicznym okazały się efektywne w krajach UE, w tym w Polsce. Niestety monografia nie wnosi takiego wkładu do dyscypliny. Rozdziały wprowadzające do monografii mają charakter podręcznikowy, przedstawione w kolejnych rozdziałach opisy epizodów zaburzeń wzrostu i przebiegu kryzysu zadłużeniowego mają charakter faktograficzny

⁴ Notabene ten drugi wynik powinien być poprzedzony znakiem minus (zob. s. 188), co dodatkowo powinno skłaniać do zastanowienia.

i w znacznej mierze bazują na doniesieniach prasowych, a nie na specjalistycznej literaturze przedmiotu. Badania, których wyniki opisano w rozdziale szóstym, zostały osadzone na bardzo skromnej ramie teoretycznej, która w bardzo ograniczonym zakresie uwzględnia stan istniejących badań, a dodatkowo zastosowane podejście posiada istotne słabości, które podają w wątpliwość otrzymane wyniki.

B. Uwagi dotyczące pozostałego dorobku publikacyjnego

Poza monografią naukową wskazaną jako osiągnięcia naukowe, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy, dorobek naukowy Habilitanta obejmuje 76 opracowań opublikowanych w latach 2000- 2023. Zaliczają się do nich:

- 6 monografii, w tym 3 napisane we współautorstwie,
- 70 rozdziałów w monografiach i artykułów (w wykazie nie wprowadzono rozróżnienia na rozdziały i artykuły), w tym 20 napisanych we współautorstwie.

Publikacje zostały podzielone na trzy obszary tematyczne: (1) dług publiczny, (2) zadłużenie zagraniczne, (3) międzynarodowe przepływy czynników produkcji. Istotną pozycję w ramach pierwszego obszaru badawczego stanowi monografia naukowa wskazana jako osiągnięcia naukowe, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy. Świadczy o tym zawarty w autoreferacie opis tego obszaru badawczego, który w znacznej mierze powiela fragmenty monografii (s. 9-10 i 193-199). W ramach drugiego obszaru Habilitant kontynuował badania zapoczątkowane w rozprawie doktorskiej (autoreferat, s. 23). W trzecim obszarze tematycznym badaniom zostały poddane różne rodzaje przepływów kapitału oraz międzynarodowa pozycja inwestycyjna (autoreferat, s. 25 i 27). Należy zaznaczyć, że publikacje wchodzące do wymienionych obszarów badawczych nie zostały załączone do dokumentacji postępowania, co jednak nie było konieczne, ponieważ w swoim wniosku Habilitant wskazał jako osiągnięcie naukowe będące podstawą ubiegania się o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego ocenioną wyżej monografię.

Oceniając pozostały dorobek publikacyjny warto zwrócić uwagę na jego cztery cechy. Po pierwsze, od strony ilościowej dorobek publikacyjny Habilitanta jest znaczny, liczy bowiem prawie 80 publikacji. Po drugie, obejmuje zarówno opracowania przygotowane samodzielnie, jak i we współautorstwie, co świadczy o umiejętności nawiązywania współpracy badawczej. Po trzecie, choć większość opracowań została napisana w języku polskim (ponad 60), to dorobek zawiera także kilkanaście prac napisanych w języku angielskim. Po czwarte, zgodnie

z podanymi w dokumentacji informacjami naukowymi liczbą cytowań wynosi 297 w bazie Google Scholar⁵. Umieździarodowienie dorobku nie jest jednak jego mocną stroną. Tylko jedno opracowanie Habilitanta jest ujęte w bazie Web of Science, natomiast w bazie Scopus nie znalazło się dotąd żadne z opracowań Habilitanta.

Podsumowując, dorobek publikacyjny od strony ilościowej jest znaczny, ale jego słabą stroną jest niewielkie umieździarodowienie.

3. Ocena aktywności naukowej realizowanej w więcej niż jednej uczelni i/lub instytucji naukowej

Zgodnie z ustawą istotnym kryterium w postępowaniu habilitacyjnym jest wykazywanie się „istotną aktywnością naukową [...] realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej [...] w szczególności zagranicznej” (art. 209 ust. 1 pkt 3).

Habilitant nie odbył typowego stażu badawczego ani w krajowej, ani w zagranicznej uczelni/instytucji naukowej, ale swoją aktywność naukową realizował w trzech uczelniach, na których był zatrudniony, tj. w Wyższej Szkole Bankowej w Toruniu, Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy oraz w Uniwersytecie WSB Merito w Gdańsku (zob. punkt 2 recenzji). Efektami aktywności naukowej Habilitanta są przede wszystkim opisany wyżej dorobek publikacyjny oraz aktywność konferencyjna.

Dorobek publikacyjny Habilitanta został syntetycznie opisany wyżej. Mając na względzie warunek aktywności naukowej realizowanej w więcej niż jednej uczelni, warto tu dodatkowo zaznaczyć, że część prac została napisana we współautorstwie z badaczami z innych ośrodków naukowych, m.in. z Piotrem Siemiątkowskim i Adrianną Czarnecką z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

W latach 2001-2023 Habilitant wziął udział w 36 konferencjach, na których 33 razy wygłaszał referat i trzy razy prezentował wyniki swoich badań w formie plakatu. Były to zarówno konferencje krajowe, jak i zagraniczne.

Aktywność Habilitanta w pracach zespołów badawczych realizujących projekty badawcze była niewielka. Habilitant kierował dotąd jednym tematem badawczym

⁵ Do dokumentacji nie załączono żadnego raportu cytowalności (np. sporządzanego przez bibliotekę jednostki przeprowadzającej postępowanie habilitacyjne), który dodatkowo uwiarygodniłby podawane wskaźniki. Należy jednak zaznaczyć, że nie jest to wadą dokumentacji, ponieważ taki raport nie jest wymagany.

realizowanym w ramach badań statutowych (było to w czasie pracy na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy; brak informacji o okresie realizacji). Nie uczestniczył natomiast w pracach zespołów badawczych realizujących projekty finansowane w drodze konkursów krajowych lub zagranicznych.

Warto dodać, że Habilitant był członkiem redakcji czasopisma „Torun International Studies” i w ramach tej pracy zrecenzował kilkanaście artykułów, a także promował czasopismo (w dokumentacji brak informacji o okresie, w którym Habilitant był członkiem zespołu redakcyjnego).

Podsumowując, ocena aktywności naukowej realizowanej w więcej niż jednej uczelni nie jest łatwa. Silną stroną jest zapewne to, że badania były prowadzone w trzech uczelniach, a ich efektami były liczne publikacje i udział w konferencjach. Słabą stroną jest bardzo niewielka aktywność w realizacji badań finansowanych ze źródeł wewnętrznych i brak aktywności w realizacji badań finansowanych ze źródeł zewnętrznych. Wymóg wykazywania się istotną aktywnością naukową można uznać za spełniony w minimalnym stopniu.

4. Wniosek końcowy

Po zapoznaniu się z dokumentacją postępowania habilitacyjnego uważam, że dwa z trzech ustawowych wymogów nadania stopnia doktora habilitowanego zostały spełnione, mianowicie Habilitant posiada stopień doktora (art. 219 ust. 1 pkt 1 ustawy) oraz wykazuje się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni (art. 219 ust. 1 pkt 3 ustawy). Nie został natomiast spełniony warunek posiadania w dorobku osiągnięć naukowych stanowiących znaczny wkład w rozwój ekonomii i finansów (art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy). Przedstawione do oceny osiągnięcie naukowe pt. „Zarządzanie długiem publicznym w krajach Unii Europejskiej w okresach zaburzeń wzrostu gospodarczego w XXI wieku” wnosi pewien wkład do dyscypliny ekonomia i finanse. Polega on na: (1) opisanie przebiegu kryzysu zadłużeniowego w pięciu krajach strefy euro w drugiej dekadzie XXI w., (2) przedstawieniu uporządkowanego opisu instrumentów pożyczkowych stosowanych przez MFW oraz rozwiązań prawno-instytucjonalnych dotyczących krajowej polityki fiskalnej w UE. Ten wkład trudno jest jednak uznać za znaczny, tj. za spełniający postawiony przez ustawodawcę warunek. Do głównych słabości osiągnięć naukowych wskazanych jako podstawa ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy) zalicza się to, że: (1) monografia nie zawiera pogłębionej analizy strategii zarządzania długiem publicznym

w krajach UE pozwalającej na identyfikację tych jej wariantów, które okazały się efektywne; (2) monografia w niewielkim zakresie uwzględnia specjalistyczną literaturę przedmiotu; (3) badania tzw. dopuszczalnej granicy zadłużenia zostały osadzone na szczątkowej ramie teoretycznej, która w niewielkim zakresie uwzględnia stan istniejących badań; (4) zastosowane w części analitycznej podejście posiada istotne słabości, które podają w wątpliwość otrzymane wyniki.

W świetle obowiązującej ustawy zadanie recenzenta polega na ocenie, czy osiągnięcia naukowe osoby ubiegającej się o stopień doktora habilitowanego odpowiadają wymaganiom określonym w art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy (zob. art. 221 ust. 8). Konkludując stwierdzam zatem, że osiągnięcia naukowe Habilitanta wskazane w dokumentacji habilitacyjnej jako stanowiące podstawę do ubiegania się o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego nie spełniają wymogów ustawowych przewidzianych w art. 219 ust. 1 pkt 2 i nie przychylam się do wniosku dra Grzegorza Górniewicza o nadanie stopnia doktora habilitowanego. Jednocześnie wyrażam nadzieję, że przedstawione w recenzji słabości wniosku habilitacyjnego posłużą Habilitantowi w dalszej pracy badawczej.

Wykaz literatury

- Abbas, S. A., Pienkowski, A., Rogoff, K., red. (2019). *Sovereign debt: A guide for economists and practitioners*. Oxford: Oxford University Press.
- Blanchard, O. (2022). *Fiscal policy under low interest rates*. Cambridge, Massachusetts & London, England: The MIT Press.
- Bohn, H. (1998). The behavior of U.S. public debt and deficits. *The Quarterly Journal of Economics*, 113 (3), 949-963.
- Bohn, H. (2007). Are stationarity and cointegration restrictions really necessary for the intertemporal budget constraint?. *Journal of Monetary Economics*, 54(7), 1837-1847.
- Mackiewicz-Łyziak, J., Łyziak, T. (2019). A new test for fiscal sustainability with endogenous sovereign bond yields: Evidence for EU economies. *Economic Modelling*, 82 (November), 136-151.
- Reinhart, C. M., Rogoff, K. (2009). *This time is different: Eight centuries of financial folly*. Princeton & Oxford: Princeton University Press.
- Stanek, P. (2019). *Public debt sustainability in a monetary union*. Kraków : Cracow University of Economics.
- Uryszek, T. (2020). *Stabilizacja i optymalizacja długu publicznego a zrównoważenie sektora finansów publicznych: Polska na tle Unii Europejskiej*. Łódź : Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.

